PARCITIPATIEPLAN OMGEVINGSVISIE (CONCEPT)

Gemeente Mook en Middelaar

De gemeente Mook en Middelaar wil haar inwoners betrekken bij het opstellen van de Omgevingsvisie. Met dit voorstel biedt Citisens inwoners en stakeholders de mogelijkheid om uitgebreid mee te denken. Zo ontstaat een representatief beeld van de voorkeuren en belangen van de inwoners van Mook en Middelaar!

citisens

Betrokkenheidsanalyse

De gemeente Mook en Middelaar wil een omgevingsvisie opstellen die aansluit bij de wensen van de inwoners en stakeholders door zoveel mogelijk ideeën en kennis bij hen op te halen. Het betrekken van veel en veel verschillende mensen, vraagt om de inzet van een slimme mix aan middelen, passend bij de Mook en Middelaarse samenleving.

Citisens is erin gespecialiseerd om inwoners concreet te bevragen, op een manier die bij hen past en via de kanalen waar zij toch al gebruik van maken. We zetten verschillende participatievormen in om zowel online als offline het gesprek aan te gaan met partners en inwoners. Een kwantitatief onderzoek vormt de onderlegger van de participatie.

Naast externe participatie (met inwoners en stakeholders) is een goede inbedding van deze opdracht in de gemeentelijke organisatie van belang om er zeker van te zijn dat we een gedeeld eindproduct realiseren waarmee de gemeente samen met haar partners verder kan. Regelmatige afstemming met de interne organisatie is daarom essentieel.

Met onze participatie-aanpak bieden wij:

1. Een open, aansprekende uitnodiging aan alle geïnteresseerden uit Mook en Middelaar om mee te denken.
2. Breed inzicht in het toekomstbeeld van Mook en Middelaar onder inwoners en ondernemers.
3. Concrete toepassing van de betrokkenheidsprofielen voor een hoge respons.

Betrokkenheidsprofielen

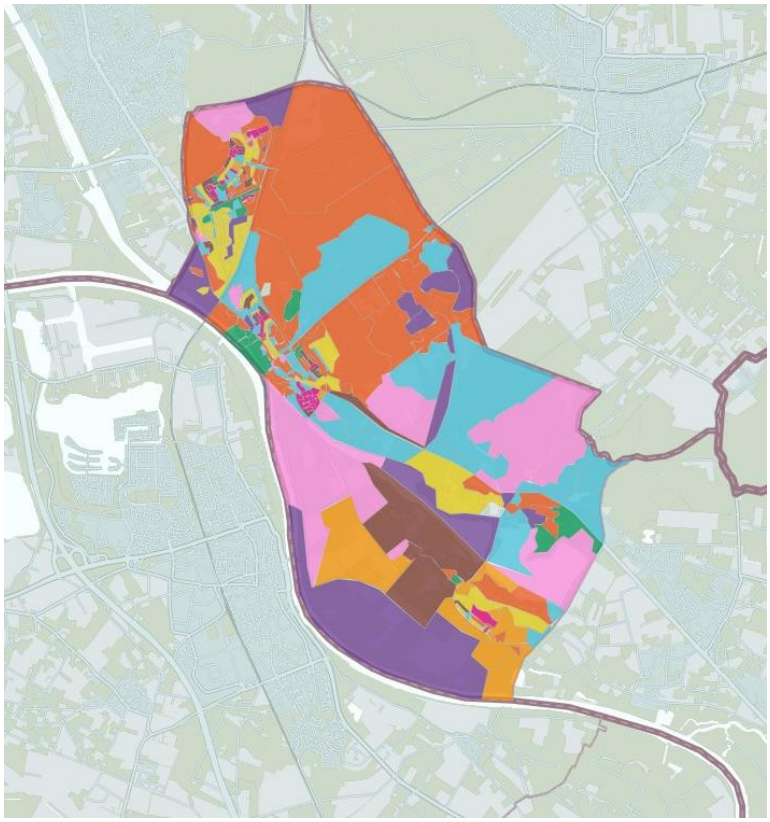
De 8 betrokkenheidsprofielen, ontwikkeld door Citisens, vormen het vertrekpunt. Deze profielen vormen onze unieke ‘bril’ om te kijken naar de betrokkenheid van inwoners bij ontwikkelingen in hun fysieke leefomgeving. De betrokkenheidsprofielen zijn landelijk dekkend en inzichtelijk op postcode6-niveau (1234AB). Zo weten we op straatniveau nauwkeurig welke profielen waar in Mook en Middelaar wonen en wat deze betrokkenheidsprofielen drijft: welke motieven en belemmeringen spelen specifiek een rol? En welke voorkeuren hebben inwoners voor participatie en communicatie? We stemmen de participatie- en communicatiemiddelen hierop af en we kijken gedurende het proces of we de verschillende groepen inwoners wel voldoende bereiken. Indien nodig plegen we extra inzet op bepaalde profielen om een zo representatief mogelijk beeld te krijgen van de voorkeuren van inwoners met betrekking tot de omgevingsvisie.

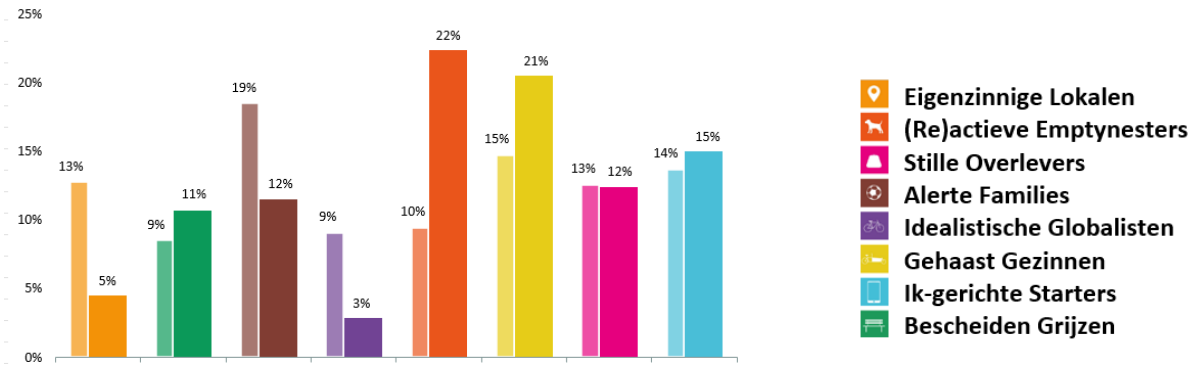
Mook en Middelaar

In onze aanpak kiezen we voor een combinatie van verschillende communicatiekanalen en participatievormen, online èn offline. We combineren meer traditionele participatievormen met online mogelijkheden, passend bij de aanwezige betrokkenheidsprofielen in de gemeente.

3480 huishoudens, 8 betrokkenheidsprofielen

Grafiek: gemeente Mook en Middelaar

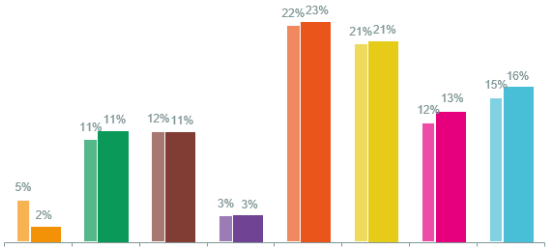

Links het betrokkenheidsprofiel in Nederland en rechts in de gemeente Mook en Middelaar

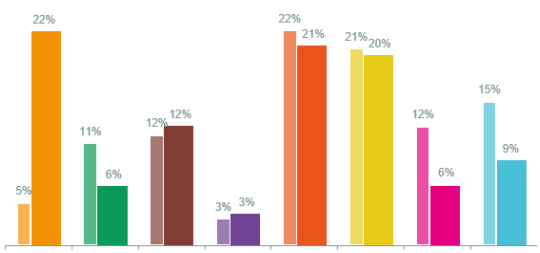
In de gemeente Mook en Middelaar komen alle acht betrokkenheidsprofielen voor. De profielen (Re)actieve Emptynesters (22%) en Gehaaste Gezinnen (21%) komen het meest voor én deze profielen zijn in de gemeente Mook en Middelaar oververtegenwoordigd in vergelijking met de rest van Nederland. Ook komen de profielen Ik-gerichte Starters (15%) en Stille Overlevers (12%) veel voor. Het profiel Alerte Families (12%) is ondervertegenwoordigd in Mook en Middelaar in vergelijking met de rest van Nederland.

Er is een opvallend verschil tussen de kernen Mook en Middelaar. Eigenzinnige Lokalen vormen slechts 5% van de gehele inwonergemeenschap, maar wonen bijna allemaal in Middelaar. Zoals onderstaande grafieken laten zien, valt 22% van de huishoudens in Middelaar in het profiel ‘Eigenzinnige Lokalen’.

Mook

Middelaar

Links het betrokkenheidsprofiel in de gemeente Mook en Middelaar en rechts in de wijken Mook en Middelaar

Dynamiek tussen de profielen

(Re)actieve Emptynesters

(Re)actieve Emptynesters zijn de grootste groep in de gemeente Mook en Middelaar. Het zijn 45-plussers met een actieve levensstijl. Ze wonen vaak met een partner in een koophuis. Zij lezen graag de krant. (Re)actieve Emptynesters willen graag geïnformeerd worden over plannen van de gemeente, bij voorkeur via een digitale nieuwsbrief of het huis-aan-huisblad. Sociale media gebruiken ze minder dan andere profielen, maar het grootste deel heeft wel een Facebookaccount. (Re)actieve Emptynesters vinden het makkelijk om contact op de nemen met de gemeente over haar plannen en zijn makkelijk te betrekken. Meedenken doet deze groep het liefst tijdens meer traditionele vormen van participatie, zoals via een bewonersavond.

Gehaaste Gezinnen

De groep Gehaaste Gezinnen is daarna de groep die het meest voorkomt in de gemeente. Deze groep bestaat uit stellen met kinderen waarbij de ouders theoretisch of wetenschappelijk zijn opgeleid en vaak beiden een baan hebben. Het overgrote deel van de Gehaaste Gezinnen heeft een koophuis. Omdat hun kinderen op school zitten en ze hun huis hebben gekocht, woont dit profiel vaak relatief lang op dezelfde plek. Deze groep volgt het nieuws het liefst via de TV of online nieuwsplatforms, zoals websites van lokale kranten of omroepen. Op sociale media maken zij vooral gebruik van Instagram, LinkedIn of Twitter. Door de combinatie van kinderen en carrière heeft dit profiel het vaak druk. Hierdoor is deze groep minder betrokken. Wel hebben de inwoners uit deze groep veel vertrouwen in de gemeente en vinden zij het belangrijk om op de hoogte te blijven en mee te denken. Dit doen ze het liefst online zodat het in hun drukke leven past, zoals via een digitale nieuwsbrief, een online enquête of een online informatiebijeenkomst.

Geschikte communicatie- en participatiemiddelen (Re)actieve Emptynesters en Gehaaste Gezinnen

Deze profielen hebben op het eerste gezicht veel overeenkomsten. Zij zijn beide hoogopgeleid, wonen in een koophuis en hebben kinderen (al dan niet thuiswonend). Wanneer gekeken wordt naar betrokkenheid bij de eigen leefomgeving en het vertrouwen in de gemeente verschillen de profielen iets meer. Waar (Re)actieve Emptynesters meer betrokken zijn hebben Gehaaste Gezinnen meer vertrouwen in de gemeente. Op het gebied van participatie en communicatie, hebben deze profielen andere voorkeuren. (Re)actieve Emptynesters participeren het liefst op traditionele wijze. Zij ontvangen graag het huis-aan-huisblad en nemen deel aan bewonersavonden. Gehaaste Gezinnen denken het liefst online mee, bijvoorbeeld via een online platform of enquête. Beide groepen zijn actief op sociale media. Dit geldt voor Gehaaste Gezinnen in grotere mate dan (Re)actieve

Emptynesters. Gehaaste Gezinnen zijn op verscheidene online media te vinden, terwijl (Re)actieve Emptynesters met name actief zijn op Facebook.

Kortom, met een inwonersenquête en het organiseren van een ‘traditionele’ bewonersavond worden beide groepen waarschijnlijk goed bereikt. Het is aan te bevelen de uitnodigingen hiervoor per post of via een nieuwsbrief of lokale media te sturen en bijvoorbeeld via een online campagne. Wanneer we naar de betrokkenheidsprofielen in Mook en Middelaar kijken zien we dat (Re)actieve Emptynesters en Gehaaste Gezinnen 43% van de inwoners vormen. Met bovengenoemde participatiemiddelen worden ook de groepen Ik-gerichte Starters en Idealistische Globalisten goed bereikt. Ik-gerichte Starters wonen voornamelijk in de kern Mook. De Ik-gerichte Starters zijn een jonge groep die voornamelijk net buiten de stad woont, zoals in Mook en Middelaar. Ze zijn vaak jong begonnen met werken en hierheen vertrokken vanwege de mogelijkheden voor het vinden van een particuliere huurwoning of eerste koophuis. Ik-gerichte Starters wonen vaak voor het eerst op een plek waar zij langere tijd gaan blijven en zijn daarom betrokken bij de gemeente waar zij wonen. Qua sociale media maken Ik-gerichte Starters relatief vaak gebruik van Instagram, Twitter en Reddit. Zij hebben veel vertrouwen in de gemeentelijke politiek. Zij vinden het belangrijk om geïnformeerd te worden en mee te denken. Ze zijn daarbij vooral geïnteresseerd in thema’s die zij terugzien in hun dagelijks leven, zoals verkeer en bereikbaarheid en wonen. Ze geven daarnaast de voorkeur aan digitale vormen van participatie, zoals een inwonerpanel of online platform.

Met bovengenoemde middelen, een inwonersenquête en bewonersavond, wordt 61% Mook en Middelaarse inwoners betrokken. Dit is een grote groep, maar toch bereik je op deze manier lang niet alle type inwoners Daarom is het belangrijk om ook in te zetten op middelen, waarmee de overige profielen worden bereikt. Dan zien we dat 24% van de Mook en Middelaar inwoners onder het betrokkenheidsprofiel Alerte Families (12%) of Stille Overlevers (12%) valt. Daarnaast valt 11% in het profiel Bescheiden Grijzen en 5% in het profiel Eigenzinnige Lokalen.

Alerte Families en Stille Overlevers

Alerte Families en Stille Overlevers zijn lastig te bereiken in participatietrajecten. Alerte Families vormen de grootste groep in Nederland. In Mook en Middelaar is deze groep in mindere mate aanwezig. Alerte Families zijn gezinnen waarbij de ouders vaak een beneden gemiddeld of gemiddeld inkomen hebben en praktisch zijn opgeleid. Participeren doen zij vooral om ervoor te zorgen dat hun eigen gezin het goed heeft. Stille Overlevers hebben het vaak lastig om hun hoofd boven water te houden. Zij zijn de groep die het meeste moeite heeft om mee te komen in de maatschappij. Stille Overlevers hebben weinig vertrouwen in de overheid. Juist omdat deze

groep een laag vertrouwen in de overheid heeft is het extra belangrijk om afspraken na te komen. Stille Overlevers denken wel vaker mee over concrete zaken die zich in hun directe omgeving afspelen. Ook blijven ze graag geïnformeerd over de ontwikkelingen in hun omgeving.

Zowel Stille Overlevers als Alerte Families zijn goed te bereiken via sociale media en een vragenlijst. Stille Overlevers worden ook graag geïnformeerd via een brief per post. Wanneer zij via de juiste kanalen en op de juiste manier worden aangesproken (zaken die over hun directe omgeving gaan) zullen zij graag meedenken via de inwonersconsultatie.

Bescheiden Grijzen en Eigenzinnige Lokalen

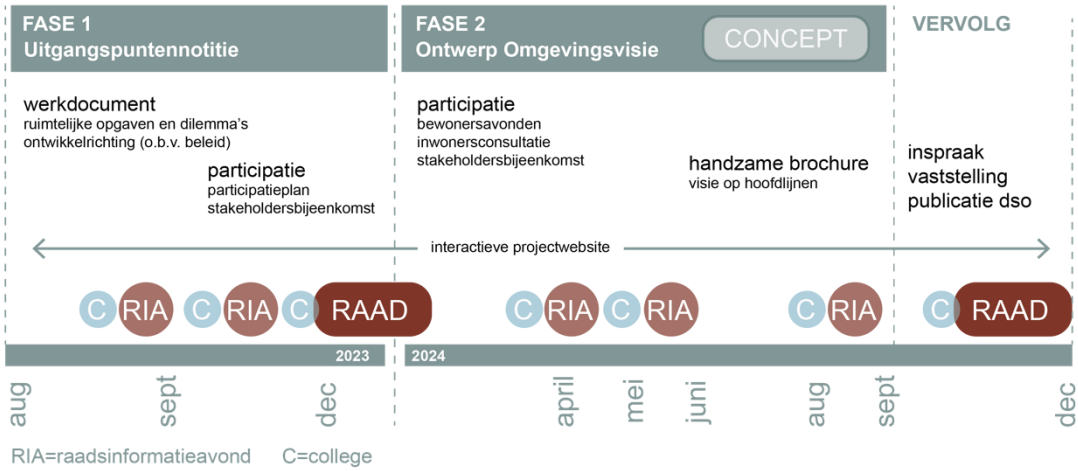
Bescheiden Grijzen zijn net als Stille Overlevers en Alerte Families met name betrokken bij hun directe woonomgeving, zoals hun straat of buurt. Het belangrijkst voor hen is zorgen dat ze hun oude dag op een fijne manier kunnen beleven. Zij willen vooral geïnformeerd worden en hebben minder de behoefte om mee te denken. De voorkeur van deze groep gaat uit naar offline communicatie, zoals een artikel in het huis-aan-huisblad. Ook meedenken doen zij het liefst offline, via een brief of papieren enquête. Bescheiden Grijzen vinden het relatief makkelijk om contact op te nemen met de gemeente over plannen.

Het profiel Eigenzinnige Lokalen bestaat uit een diverse groep aan inwoners; van links tot rechts, van 30 tot 70 jaar oud. Kenmerkend voor dit profiel is hun passie voor het lokale en de verbondenheid met waar ze vandaan komen. Zij weten dus goed wat er in Mook en Middelaar speelt. Daarnaast is het wantrouwen ten opzichte van alles wat met ‘hogerhand’ te maken heeft kenmerkend voor deze groep. Onderling weten ze elkaar goed te vinden. Voor de gemeente kan het lastig zijn met hen in contact te komen. Eigenzinnige Lokalen vinden het fijn om een persoonlijk (telefonisch) gesprek te voeren of binnen te lopen op een inspraakavond.

Participatieplan

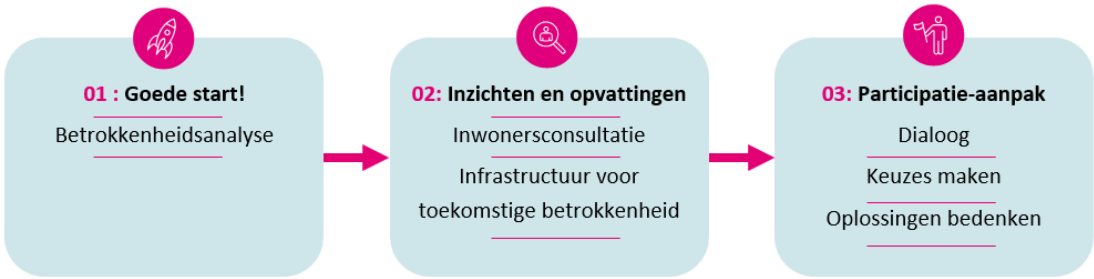
Aanleiding
Het Omgevingsvisie-traject is opgebouwd uit twee fases (zie processchema hieronder).

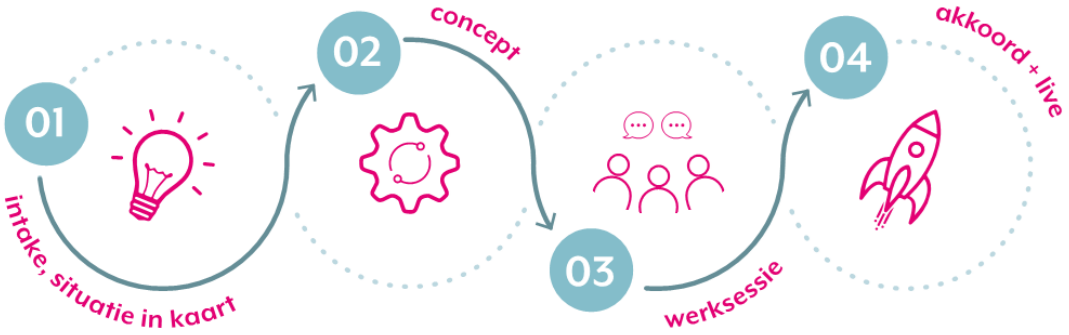
In fase 1 wordt – parallel aan de eerste uit te voeren inhoudelijke werkzaamheden - het voorliggende participatieplan opgesteld. Dat betekent dat we de participatie in fase 2 niet blanco ingaan. In dit participatieplan beschrijven we concreet hoe en op welke momenten we inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, regiogemeenten en samenwerkingspartners betrekken bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De inzichten uit de betrokkenheidsprofielen, onze praktijkervaring en het recent vastgestelde beleidskader van de gemeente vormen de basis voor dit participatieplan. Op dit moment gaan we ervan uit dat de participatie met de inwoners van Mook en Middelaar en de betrokken stakeholders plaatsvindt in de eerste maanden van 2024.

De betrokkenheidsanalyse biedt de basis voor het participatieplan. In de paragrafen hieronder is het conceptparticipatieplan uitgewerkt.

Inwonersconsultatie

Een grote groep inwoners van Mook en Middelaar participeren het liefst via een online enquête. Hier staan Mook en Middelaarse inwoners niet alleen in. Uit onderzoek onder ruim 16.000 Nederlanders weten we dat inwoners unaniem een voorkeur hebben voor een online enquête als manier om mee te denken met de gemeente. Door een enquête af te nemen kunnen inwoners op een laagdrempelige manier hun input leveren. Dit leidt tot een representatief beeld van de voorkeuren en belangen van Mook en Middelaarse inwoners.

De enquête brengen we op verschillende manieren onder de aandacht van uw inwoners. Hierbij is het belangrijk rekening te houden met de communicatievoorkeuren van de Mook en Middelaarse inwoners. In de kern Mook slaat een online campagne waarschijnlijk en een bericht in het huis-aan-huisblad goed aan. Met een oproep in de lokale krant en/of een nieuwsbrief en een uitgebreide online campagne worden (Re)actieve Emptynesters, Gehaaste Gezinnen, Ik-gerichte Starters en Idealistische Globalisten waarschijnlijk goed bereikt. Door de relatief grote hoeveelheid Eigenzinnige Lokalen in Middelaar is het handig om hier meer in te zetten om andersoortige communicatie, zoals het versturen van een ansichtkaart of het ophangen van posters op drukbezochte locaties in Middelaar. Minder digitaal vaardige mensen kunnen een papieren enquête opvragen via onze gratis onderzoekstelefoon. Dit 0800-nummer communiceren we via het huis-aan-huisblad en de ansichtkaart.

Deze inwonersconsultatie vormt de basis om inwoners bij de Omgevingsvisie van Mook en Middelaar te betrekken.

Participatiebijeenkomst
Om verder in te gaan op de input die inwoners en andere belanghebbenden via de enquête hebben gegeven worden in ieder geval één fysieke participatiebijeenkomst voor inwoners georganiseerd.

Deze bijeenkomsten worden gestart met het terugkoppelen van de resultaten van de inwonersconsultatie. Dit vormt de basis voor de bijeenkomsten.

Voor inwoners geldt dat één fysieke bijeenkomst wellicht niet genoeg is. Wanneer u zo veel mogelijk inwoners wil bereiken is het raadzaam om nog een online bijeenkomst te organiseren. Veel inwoners van Mook en Middelaar hebben namelijk de voorkeur om online te participeren.

Bijeenkomst voor stakeholders
We halen ook input op bij de lokale stakeholders. Hiervoor organiseren we een (fysieke) bijeenkomst met vertegenwoordigers van relevante belangenorganisaties en betrokken gebiedspartijen. Denk daarbij aan een dorps- en wijkraad, woningbouwcorporatie, adviesraad, maatschappelijke organisaties, buurgemeenten, et cetera. In fase 1 voeren we een stakeholdersanalyse uit om te bepalen welke organisaties en partijen betrokken worden. Vertegenwoordigers van deze organisaties en partijen ontvangen een uitnodiging om deel te nemen aan de stakeholdersbijeenkomst begin 2024. Met een selectie van partijen voeren we in fase 1 een eerste gesprek om te bepalen welke vraagstukken wat hen betreft aan de orde dienen te komen in fase 2 van de Omgevingsvisie.

Optioneel: Langs de deuren – bereik Eigenzinnige Lokalen
Opvallend is dat in de kern Middelaar veel Eigenzinnige Lokalen wonen. Zij vormen in totaal slechts 5% van de gemeente, maar wonen gecentreerd. Eigenzinnige Lokalen zijn lastig te bereiken. Eigenzinnige Lokalen hebben de voorkeur voor weinig overheidsbemoeienis. Dit betekent niet dat ze niet mee willen denken, maar wel dat ze vinden dat de gemeente hen zoveel mogelijk vrij moet laten. De wil om betrokken te worden is er dus wel. Een effectieve manier om hen te bereiken is om op een laagdrempelige manier persoonlijk contact mogelijk te maken. Daarom stellen wij voor om hen te bereiken door langs de deuren te gaan.

Interactieve website
Een geschikt participatie-instrument om inwoners te betrekken op een laagdrempelige manier is een projectwebsite. Hier komt op een toegankelijke en aantrekkelijke manier alles samen (bijvoorbeeld www.mookenmiddelaarindetoekomst.nl of www.omgevingsvisiemookenmiddelaar.nl); informatie over uw ambities, een overzichtelijke weergave van mogelijkheden om mee te denken of te doen, et cetera. In eerste instantie is dit een informatieve website. Maar gaandeweg wordt deze uitgebouwd tot een meer interactieve website. Zo kan de online enquête vanaf de website worden geraadpleegd en zullen de tussenproducten digitaal worden aangeboden. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat bezoekers van de projectwebsite ook reacties kunnen achterlaten of op elkaars berichten kunnen reageren.

De projectwebsite zal in overleg met de gemeente in de loop van fase 1 worden gepubliceerd.